

Mezei András
Az utcán

*Akik szembe jöttek velem,
akik a sárga csillagot
a mellemen észrevették,
kik e látványról leszakadtak
nehéz lélekkel, s tovább vitték
a szegyent, áldottak legyenek,
ők is, a lesúnyt fejek,
a mozdulatlanul előre nézők.*

Beszédtöredék
1944

*Ha már magukat elviszik,
legalább velünk tegyenek jót,
mi szegény emberek vagyunk,
maguknak meg már ügyis mindegy,
átküldjük majd a gyereket,
Isten vigyázzon magukra,
minden meglesz, ha visszajönnek.*

Tényvers

*Hogy a zsidókat mind elvitték,
átfésülték a csendőrök
utólag is egész Derecskét,
hol a kilencvenhárom éves
Krammer nagymamát megtalálták,
a Németi Éva testvéröccsét,
aki akkor múlt hároméves.
Nagyváradra föl, lóhalálba
vitték őket a többiekhez,
a deportálást le ne késék,
s hogy a kerek hatmillióból
az a kettő se hiányozzon.*

Helyettük élő

*Apu elveszett gyerekei: Éva és Józsika.
Anyu elveszett gyerekei: Pista és Pali.
Apué legendás szerelmi házasság volt.
Anyu minden folyónál vágyakozott rá -
meg akart halni.*

*Apu azt mondta: szüleinek sírja itt van.
Anyu azt mondta: az ember nem megy el
onnan,
ahol a szülei nyugsznak.
Így aztán, mivelhogy arányos
vesztéseik voltak, először csak
egyházilag esküdtek össze,
hogy anyu férjét és apu feleségét
a törvény halottnak nyilvánítsa,
arra még várniok kellett:*

*Pista és Pali után anyu nem akart gyereket,
de Éva és Józsika után apu gyereket,
gyereket, gyereket akart.
Én így születtem meg. Apu elbalt
lányának neve a második nevem,
helyettük élek, apám ötvennégy,
anyám negyvenkét éves volt, amikor
megszülettem.*

A holocaust után

*Ágyban halni meg nem halál
Neumann néninek,
hanem valami furcsa, más
befejeződés,
melyben keresztény meghalók közt
a sorsa őt megtűzteli.*

Rachel

*Dvir Kibuc letelepedésének
50. évfordulójára*

*Nincs más vigaszom Ráchel, mint a te
bibliabeli arcod, a gyönyörű,
mert százezer gyümölcsfa ontja szirmát
körülötted a dombon, s gyapjasan zöldell a fű.
Te itt megálltál. A puszta halottjaiboz bű
visszatérő. Településeden vérvörös
rozsdaszemenként áll egybe újra az egykori
állami vaságy. A sátorponyva napszítta,
foszlott szálai szállnak az emlékezetbe.
Arcod gyűrődéseiből, te magad hajtogatod ki
Hanita fehér sátrait Ráchel, mert szép a tábor,
mely ide Dvirbe, a pusztába telepedett.
Talpad alatt a sziklák üregeiben a csontok
boldogok, mert medencecsontodból kinőttek
Izrael fiai újra. Auschwitz-i monalizamosolyod
visszfénye áttetszik ide, s ama hatmillió
tenyér tűzbe és füstbe forduló sorvonalának
minden recéje arcod méltóságába költözött.
S ötven év után sátrad cöveke te magad lettél.
Annak oszlopa, vászna, színege.
Ötezer gödröt ástál, ötezer almafacsemetét
ültettél, s ötezer kanna vízzel lépnek
a kibuci lépcsőzetek. Lábadat maguk emelik.
Telis-teli kék éggel ez a liget, színültig,
virágzása a te menyasszonyrubád,
mert Jákobodban kiválasztottad a sziklát,
melynek erőssége te magad lettél.*

*Köszöntjük
a 70 éves
költőt.*